

Det, der bestaar

Vor Guds Ord bestaar evindeligt. (Ef. 40, 8.)

Det tredje Bud.

II.

Skom Sabbatens Dag i Du, at du holder den hellig. Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning. Men den syvende Dag er Sabbat for Herren din Gud; da skal du ingen Gerning gøre, hverken du eller din Søn eller din Datter, din Svend eller din pige eller dit Dyr eller din fremmede, som er inden dine Porte. Thi i sels Dage gjorde Herren Himmel og Jord, Havet og alt det, som er i dem, og hvilede paa den syvende Dag; derfor velsignede Herren Sabbatdagen og helliggjorde den. (2. Mof. 20, 8—11.)

Det tredje Bud er det ældste af alle Titalogens Bud. Det hvidtræer fra Dagen, da Gud selv hvilede efter at have fuldført sit Staberværk i sels Dage.

Derfor peger Budet ogsaa paa Dagen som en allerede bestaaende Sabbats- eller Hviledag, og det, Gud her byder, er at mindes Dagen og holde den hellig.

Kad os, før vi taler om Helligholdelsen, staa vi ved den skændsgerning, at ikke den syvende, men den første Dag i Ugen er vor Sabbat.

Ug først Marke til, at selve Budet ikke gælder Dagen, men Helligholdelsen af den Dag, der allerede var kendt og hævet som Hviledag.

Ug Grunden til, at juft denne Dag skulde haves og helliges som Hviledag, gives her: Herren hvilede den syvende Dag. Guds Folk skulde da paa den Dag hvile Xanten i Bestuelsen af Guds herlige Staberværk, særlig da i Bestuelsen af Menneftets Stabel i Guds Villiede og til Samfund med ham. Siden høies en anden Grund til: „Ug du skal komme i Du, at du var Træl i Egyptens Land, og at Herren din Gud udvælte dig derfra med en stærk Haand og med en udstrakt Arm; derfor har Herren din Gud budet dig at holde Sabbatdagen.“ (5. Mof. 5, 15.)

Der kunde saaledes hverken være Røse eller Tale om vor Guds Folk i den gamle Pagt at forandre Dagen. For dem var der kun Tale om at hellige eller vanhellige Dagen.

Men — Faktum er, at vi har modtaget Søndagen som Helligdag. Ug spørger vi ogsaa om, naar Forandringen af Dagen har fundet Sted, saa fører Historien os helt op til den apostoliske Tid.

Kad os dog først mindes et Udvalg om Sabbaten af vor Herre Jesus selv: „Sabbaten blev til for Menneftets Skyld, og ikke Menneftet for Sabbatens Skyld. Derfor er Menneftesønnen Herre ogsaa over Sabbaten.“ (Mar. 2, 27—28.)

Dette Ord siger i det mindste, at der med Menneftesønnen (vor Herre Jesus) kunde indtræde en Forandring, særlig hvis en anden Dag kunde tjene Menneftet bedre.

At Johannes skriver, at Jesus aabenbarede sig samme Dags Aften for sine Disciple og hyste dem: „Fæd være med eder!“ ligesaa otte Dage efter, da Thomas ogsaa var til Stede.

Endelig skal vi henvise til et Par andre Skrifflædere. Ap. C. 20, 7 siger, at Paulus var samlet med de Kristne i Troas den første Dag i Ugen for at brude Brødet (sejre Kaddere), og 1 Kor. 16, 2 skriver han til Menigheden i Korinth, at de den første Dag i Ugen skal lægge noget til Side til en Indsamling til de hellige, som han foretager.

Disse Steder tyder paa, at Jesu Disciple straks har begyndt at famles paa den Dag, der mindede om deres Herres sejrige Opstandelse fra de døde.

Jesu Gerning, den anden guddommelige Person Gerning, traadte fra nu af naturligt i Forgrund blandt det, som de Kristne sædede sig over og hvilede deres Skyld i, naar de famledes for at helliggjorde Hviledagen.

Sam i Udsæt af Samlingen kunde de vel glæde sig over deres Skyld i Guds Villiede. Det

Guds Bærf, der var afsluttet den 7. Dag, fandt sin Fortællelse i det Guds Bærf, der afsluttedes den første Dag.

Forandringen af Dagen synes saaledes at være indtraadt naturligt uden Helligaaendens Beslædning, uden noget Lovbud. Herren havde jo i Aftedsstunden sagt til sine Disciple: „Naar han, Sandhedens Mand, kommer, skal han velsæde eder til hele Sandheden.“ (Joh. 16, 13.)

Altfaa med den Forudsætning, at Søndagen efter Guds Villie er vor Hviledag, vil vi gaa over til Budets Aabenbarelse paa den.

Luther siger som Udlæggelse af Budet: „Vi skal frygte og elske Gud, saa at vi ikke ringeager Prædikenen og hans Ord, men holder det helligt, gerne hører og lærer det.“

Ug Balslev spørger: „Udfor er Hviledagen anordnet? og svarer selv: „Gud har i sin Villidom og Godhed anordnet Hviledagen, for at vi ikke skal fortæbe os i det timelige, men opbevares og styrkes til at tjene Gud.“

Vegge Dele er efter vort Sammenkomne sagt.

De af Skriften ansatte Ord lægger ikke Lidn Bøgt paa selve Budet i en. Vaade Søn og Datter, Svend og Pige, ja selv Dyrene og de fremmede, som levede blandt Israels Værn, skulde nyde godt af Hvilen.

Det skal vi først paasomme — at vi maa have en ugentlig Hviledag. Det er dog et stort Guds Gode.

Hvileft Tid vilde det ikke være, om vi aldrig maatte holde Hviledag!

Ug saa — hvilken Tendens til at sænke os ned i og tralvindes af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

En Brevveksling

mellem Otto Møller og Stat Nordam.

af S. P. Hansen.

Der er ingen Tvivl om, at en af de betydeligste Væger, der i Fjor udkom paa Danst, er Brevvekslingen mellem Bisshop Stat Nordam og den kendte Præst i Gjilling, Otto Møller. Den faste ikke blot Ogs over disse to Mænd, der hver for sig var udprægede Kristne Karakterer, men ogsaa over Personer og Forhold, navnlig kirkelige, i Danmark i det Tidrum, ikke mindre end et halvt hundrede Aar, hvorover Brevvekslingen spænder.

Ikke blot gennem sin strifselige Virksomhed, men end mere gennem sin Virksomhed som Præst og mere Bisshop over Sjællands Stift kom Stat Nordam til at spille en fremtrædende Rolle inden for dansk Kirkeliv. Selv om han vel nærmest sølte sig hjemme inden for den grundtvigske Vej, gaar det dog ingenlunde an at kalde ham Grundtvigianer. Han havde ikke blot Oje for Stabsbederne inden for de grundtvigske Kredse, der navnlig efter Westersøns Død blev mere isjæspringende, men han havde ikke mindre aabent Oje for Betjningerne af den Kirkelse, Indre Mission gav Stødet til. Bisshop Nordam havde da heller ikke blot Bøner blandt Grundtvigianerne, men ogsaa talrige Bøner inden for Indre Mission. Han satte saaledes megen Pris paa Bissh. Deel, og de,

der overværede dennes Foræfærd fra Dødsbed Præstegaard, glæmmer aldrig den betagende og grimmer Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

Ikke blot gennem sin strifselige Virksomhed, men end mere gennem sin Virksomhed som Præst og mere Bisshop over Sjællands Stift kom Stat Nordam til at spille en fremtrædende Rolle inden for dansk Kirkeliv. Selv om han vel nærmest sølte sig hjemme inden for den grundtvigske Vej, gaar det dog ingenlunde an at kalde ham Grundtvigianer. Han havde ikke blot Oje for Stabsbederne inden for de grundtvigske Kredse, der navnlig efter Westersøns Død blev mere isjæspringende, men han havde ikke mindre aabent Oje for Betjningerne af den Kirkelse, Indre Mission gav Stødet til. Bisshop Nordam havde da heller ikke blot Bøner blandt Grundtvigianerne, men ogsaa talrige Bøner inden for Indre Mission. Han satte saaledes megen Pris paa Bissh. Deel, og de,

der overværede dennes Foræfærd fra Dødsbed Præstegaard, glæmmer aldrig den betagende og grimmer Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

ler skriver: Hans hele Fornemhed over for den levende Skrijend om mig væmmelig; han kan ogsaa, Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

Ikke blot gennem sin strifselige Virksomhed, men end mere gennem sin Virksomhed som Præst og mere Bisshop over Sjællands Stift kom Stat Nordam til at spille en fremtrædende Rolle inden for dansk Kirkeliv. Selv om han vel nærmest sølte sig hjemme inden for den grundtvigske Vej, gaar det dog ingenlunde an at kalde ham Grundtvigianer. Han havde ikke blot Oje for Stabsbederne inden for de grundtvigske Kredse, der navnlig efter Westersøns Død blev mere isjæspringende, men han havde ikke mindre aabent Oje for Betjningerne af den Kirkelse, Indre Mission gav Stødet til. Bisshop Nordam havde da heller ikke blot Bøner blandt Grundtvigianerne, men ogsaa talrige Bøner inden for Indre Mission. Han satte saaledes megen Pris paa Bissh. Deel, og de,

der overværede dennes Foræfærd fra Dødsbed Præstegaard, glæmmer aldrig den betagende og grimmer Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

er skriver: Hans hele Fornemhed over for den levende Skrijend om mig væmmelig; han kan ogsaa, Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

Ikke blot gennem sin strifselige Virksomhed, men end mere gennem sin Virksomhed som Præst og mere Bisshop over Sjællands Stift kom Stat Nordam til at spille en fremtrædende Rolle inden for dansk Kirkeliv. Selv om han vel nærmest sølte sig hjemme inden for den grundtvigske Vej, gaar det dog ingenlunde an at kalde ham Grundtvigianer. Han havde ikke blot Oje for Stabsbederne inden for de grundtvigske Kredse, der navnlig efter Westersøns Død blev mere isjæspringende, men han havde ikke mindre aabent Oje for Betjningerne af den Kirkelse, Indre Mission gav Stødet til. Bisshop Nordam havde da heller ikke blot Bøner blandt Grundtvigianerne, men ogsaa talrige Bøner inden for Indre Mission. Han satte saaledes megen Pris paa Bissh. Deel, og de,

der overværede dennes Foræfærd fra Dødsbed Præstegaard, glæmmer aldrig den betagende og grimmer Tale, Bisshopen holdt over sin dengang unge Ven. Han indrømmede, at der var meget inden for Indre Mission, ogsaa hos B. Deel, han ikke syntes om, men naar han tænkte paa denne sidste Tjell, saa var der ligesom en gennemført Gaand, der skggede for dem, og hindrede ham i at se dem.

Han var en sjælden rettanfænde og sandhedsfarlig Mand, der ikke gif Krogeveje og heller ikke var bange for at følge sin Dørbeslutning. Jeg mindes saaledes en Gang, jeg talte med ham i Anledning af Arbejdsmandsbevægelsen, som da var i sin første Udvikling. Han minde mig da om, at han havde beovaget en sjællandsk Præst, der ved et offentligt Møde havde opført sig paa en mindre passende Maade, til at tage sin Afled, og lod mig paa denne indirekte Maade forstaa, at det maatte være den Bisshop Bissh. Opgave at bevare Arbejdsmandsbevægelsen til selv at søge sin Afled fra den Kirke, mod hvis Værdeløshedsfrister han viste sig i Uoverensstemmelse. Og jeg for min Part nævner heller ikke Tvivl om, at han havde Bisshop Højen bedt Stat Nordam i Steden for Paulsen, vilde dette ogsaa have fset, og den danske Folkekirkelighed derved være bleven fortaant for et Kapitel i sin Historie, der ikke tjener til dens Ære.

Ug hvem der har hørt ham indviede den ene i løbhaavst Kirke efter den anden, bugget af Kæbens Kirkefond, vil mindes den Glæde, der bejælede ham, naar han stod for Alteret og faldte et Blik over det pøntelige Kirkehus af det timelige og materielle, om hver Dag skulde være optaget af legemligt Arbejde for materielle Maa!

„Sels Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning.“ — ved dette Guds Ord er ogsaa det legemlige Arbejde helliggjort. Men at Gud saa ved Siden af de sels Arbejdsdage har givet os en Sviledag og sagt: den skal du komme i Du og hellige den! Det er et underligt skønt Udtryk for, at Menneftet ikke er blot Legeme, men ogsaa Mand.

Hviledagen kan slet ikke undværes som Helligdag, naar aandeligt Liv skal meres og trives og udvikles.

Ug de mange Spørgsmaal, der kunde være at drøfte angaaende baade Søndagens rette Helligholdelse og dens Vanhelliggjelse behandles her blot i det mindste, som har faaet opladt Oje for Sjælens eller Mandens Lær.

De vil ikke ringeage Prædikenen og Guds Ord, men holde det helligt, gerne høre og lære det.

Der er Arbejde, som ikke kan standse om Søndagen, og der er Skerligheds- og Barmhertighedsgerninger, som sømmer sig; men hvor der er Mandens Sans og Villighed, der vil man ikke foretage sig umyttigt Arbejde om Søndagen og derved forhindres at Sjælen faa sin Næring.

SOUTHERN MINNESOTA. — For Sale — 240 acre improved farm in the oldest Scandinavian settlement in Southern Minnesota. 4 1/2 miles from Kenyon. Good house, barn, silo, orchard, wells, granary, corn crib and other buildings. Write for free map of Minnesota also description and price of this farm bargain. — O. B. STRAND, Kenyon, Minn.

Skandinavisk Settlement.
\$3000. Kan købe 95 Acre dyrket Farm. 50 Acre ryddet. Frame Hus og Lade. 3 1/4 Mil fra Barnum, Minn. \$1,000 kontant, Resten i aarlige Betalinger til 6 pCt. Rente.
\$1200. Kan købe 40 Acre dyrket Farm 1/2 Mil fra Nemadji, Minn., 8 Mil fra Barnum, Minn. Frame Hus og Lade. \$400 kontant, Resten til 6 pCt. Rente.
\$3500. Kan købe et 9-Værelses moderne Hotel ved Barnum, Minn. Elektrisk Lys og Dampvarmesapparat. \$1,000 kontant, Resten til 6 pCt. Rente.
H. C. Hanson, Barnum, Minn.

LAND I MONTANA.
Meget frugtbart, dyrket og udyrket Jord i Nærheden af Jernbaner og de bedste Markeder. Særlig passende for Kreatur og blandet Agerbrugsavl til Priser fra \$15 og mere pr. Acre paa lette Vilkaar. Skriv efter Beskrivelser etc.
PIONEER REALTY COMPANY, F.W. Lingquist, President.
Helena, Montana.

ROSEBUD OG HVEDEBELTE.
Vi har 125,000 Acre i mindre og større Stykker Jord til Priser varierende fra \$7 til \$40 pr. Acre, nær Præstationserne Forsythe, Rosebud og Cartersville. Homesteads located. Reference: — Bank of Commerce, Forsyth, Montana. Skriv efter Oplysninger etc.
HANSON & ZOLLER, Forsyth, Montana.

MONTANA LAND.
Dawson County, Montana.
Tre Farme hver 320 Acres. En og en halv Mil fra hinanden.
No. 1. Er indhegnet, har et godt tre Værelses Hus, Stald til 10 Heate, to Brønde, Kostald, 70 Acres med Høst. 275 Acres dyrkbart Land. Rest til Græsning. Pris \$60,000.
No. 2. Hus og Stald, Brønd, Indhegnet, 95 pCt. dyrkbart Land, 125 Acres, jævnt Land, kan høstes. Rindende Vand over en Del af Landet. Har „stock water“ næsten hele Aaret rundt. Pris \$72,000.
No. 3. 320 Acres, ved Siden af No. 2. Hus, Stald, Brønd, Indhegnet. 100 Acres kan høstes. 95 pCt. er godt dyrkbart Land. Pris \$72,000.
Disse tre Farme er første Klasse og Prisen meget lav. Mr. Farmer: Husk paa at Montana overgaa enhver anden Stat med mindre Kornavl og Majs i det sydlige Montana vil snart overgaa den store Stat Iowa. Skriv for nærmere Oplysninger til **C. E. MILLER, Glendive, Montana.**

HERE I STAND!
Narratives and Sketches From Reformation Days.
This book containing as it does 9 separate illustrated true stories from the time of the Reformation, should be found especially suited as a gift book in Lutheran Sunday Schools in view of the approaching quadricentennial celebration, 64 large Pages, 23 pictures. Handsome board Covers. **Price 25 Cents.**
Other Titles in the same Series as follows:
Life of Luther, Life of Christ, Scenes from the Holy Land, Parables of Our Lord, The Victory of the Cross, Paul the Apostle, and Lives of the Apostles.
Special quantity prices (assorted Titles) upon application.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

dre igen fortæller, at Synet først havde form som en Aldfugle, men derefter fik det Stikfelse af en Engle med udbræte Binger etc.

Der er altsaa her Beretninger fra højt forskellige Mennefter. Særlig er det en engelsk Præst, som efter to Aarsrejser i Tjeneste ved Fronten kom tilbage til sit Hjem i England, der har bragt Sagen frem til Alendens efter at have omtalt den for sin Menighed. Det hedder sig, at den ogsaa skal have været paa Tale i Tyskland paa Grundlag af tusse Soldaters Fortællinger. En tysk Kavallerist skal have erklæret: „Gvad der egentlig har tildraget sig, kan jeg ikke sige. Jeg ved kun, at vi til Besæling til at angribe Engländerne paa et bestemt Sted, men i et Øjeblik blev vi forhindret deri. Vi var i fuld Galop, men kunde pludselig ikke komme frem. Det var, som om vi stod foran en Uiggrund. Døfterne tikkede Djævelen Forhindringen, men Engländerne tilfrev Engelen deres Frelse.“

Bogannælselse.
Lit. Per. Antidsfortælling fra Karboste af S. E. Bedsted, Præst ved Garnisonskirken i Rosensbavn. Bignetter af Louis Moe. Motto: Gennem Malm og Røse fra os, hvad hun havde hørt, men kun var ikke videre tilbøjelig til at tillægge Sagen nogen Betydning; men da saa en Oberst skarp paa hende og sagde: „Angi Dame, Sagen har virkelig tilbragt sig tilde, jævne Folk, hele Stilen er skole; jeg har selv set Synet.“ An-